

מועד ניסן תשפ"א

בס"ד

בחינה בהלכות מצוות התלויות בארץ

א' ניסן תשפ"א

הנחיות לנבחן:

- יש לכתוב בכתב יד ברור וקריא.
- אין לכתוב את שם הנבחן או כל סימן מזהה אחר בתוך מחברת הבחינה. מבחן שימצא עליו סימן מזהה – המבחן לא ייבדק! ותוגש תלונה לוועדת משמעת.
- לתשומת לבכם: דפי הטיוטה לא ייבדקו!
- חלק א' - עיון - 8 שאלות.
יש לציין בכל תשובה את מקורות הדין, דעות הראשונים, ופסיקת ההלכה.
חובה לענות על 7 מתוך 8 שאלות. נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 7 התשובות הראשונות שכתב הנבחן לפי סדר כתיבתו במחברת הבחינה, למעט אם הנבחן סימן עיגול סביב 7 התשובות שמבקש לבדוק.
- חלק ב' - יישום - 4 שאלות.
יש להתייחס למקרה, לבירור ההלכה והדין כולל ציון דעות הראשונים ופסיקת ההלכה.
חובה לענות על 3 מתוך 4 שאלות, נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 3 התשובות הראשונות שכתב הנבחן לפי סדר כתיבתו במחברת הבחינה, למעט אם הנבחן סימן עיגול סביב 3 התשובות שמבקש לבדוק.
- יש לענות בנפרד על כל חלק מחלקי השאלה.

בהצלחה!!!

חלק א' – עיון

יש לענות על 7 שאלות מתוך 8 שאלות

יש לציין בכל תשובה את מקורות הדין, דעות הראשונים, ופסיקת ההלכה.

- האם "ההפרשה מן המוקף" הינה חובה או רק כמצווה לכתחילה או שאינה נצרכת כלל? פרט כל אחד מהאופנים שלהלן.
א. חלה
ב. תרומה גדולה
ג. מעשר
ד. תרומת מעשר
ה. מעשר שני או עני.
- האם ערלה ונטע רבעי נוהגות בחוץ לארץ כבארץ ישראל?
- נתן עיסה או שאור שלא הורמה ממנו החלה (וחייב בהפרשה), לתוך עיסה שכבר הפרישו ממנה את החלה, כיצד ינהג במקרים שלהלן:
א. אם יש לו בצק אחר שטרם הפריש ממנו חלה (יש לפרט את שני האופנים - א. כשהיה בבצק השני כשיעור חלה, ב. אם לא היה בבצק השני כשיעור חלה)
ב. כשאין לו בצק אחר.
ג. והאם יש הבדל אם השאור לא היה ממין הבצק (כגון, שאור מחיטה והעיסה משבולת שועל)
- כיצד מפרישים תרומות ומעשרות אם נתערבו לו פירות החייבים בתרומה ומעשר בפירות הפטורים, או פירות שנה שניה בשנה שלישית?
- שבת קובעת למעשרות, האם זה מחמת קדושת השבת שנכנסה, או משום שהוא ייחדם לשבת במחשבתו, או שמא משום שהוא יאכל בפועל את הפירות בשבת? הוכח!

עמוד 1

הרבנות הראשית לישראל
Chief Rabbinate of Israel

מחלקת בחינות והסמכה
Exams and Ordination Department

6. חווה דעתך האם יש שעת "החיוב" של הפרשת חלה לאחד מהאופנים שלהלן, במידה וישנה שעת חיוב - מתי העיסה מתחייבת?

- בעיסה רכה שדעתו לאפותה שהמאפה יהיה דק או כשהמאפה עבה.
- בעיסה עבה שדעתו לאפותה לאחר בישול הקמח.
- בעיסה עבה שדעתו לבשלה ונמלך עליה לאפותה.

7. באר את המושגים "יורד ולוקח" "יורד ולוקט" על פי דברי הגמרא והראשונים וכיצד נפסקה ההלכה?

8. גפן הנטועה על גג ביתו של אדם ומשמשת כשיח מטפס שחלקו מהווה כגדר וחלקו האחר למאכל.

- האם מותר לאכול מאותם הענבים בתוך שנות הערלה?
- והאם מותר לבצור אשכול ענבים בכדי לאוכלו אכילת ארעי קודם הפרשת תרומות ומעשרות?

חלק ב' – יישום

יש לענות על 3 שאלות מתוך 4 שאלות

יש להתייחס למקרה, לבירור ההלכה והדין כולל ציון דעות הראשונים ופסיקת ההלכה.

9. עץ אתרוגים שניטע בראש חודש אב תשע"ט, ולאחר מספר שנים בערב סוכות תשפ"ב לקטו ממנו אתרוג, וכפי הידוע שנת תשפ"ב תהיה שנת שמיטה.

- האם נוהג על האתרוג קדושת שביעית?
- האם צריך להפריש ממנו מעשרות?
- האם יש באתרוג איסור ערלה?

10. יקב המקיים טקס הפרשת תרומות ומעשרות על ידי שמפריש חבית יין מזן "קברנה" שאינה מפוסטרת המוגדרת כטבל וודאי, האם יכול לפטור בכך את האופנים המובאים להלן:

- את כל יתר החביות הנמצאות ביקב.
- את היינות מזן "מרלו".
- את היין שיופק בעתיד משמרי היין שסוננו.
- את היינות המפוסטרים או המבושלים.

11. יקב הנמצא בארץ ישראל המייצר את היין שלו מכמה סוגים שונים של זני ענבים, חלק מזני הענבים גדלים כאן בארץ וחלק מהענבים מיובא מחו"ל כאשר הם נתונים בתוך ארגזים סגורים.

- כיצד ינהגו לכתחילה עם הפרשת התרומות ומעשרות של הענבים המגיעים מחו"ל לארץ, ועם אלו הגדלים כאן בארץ?
- כיצד ינהגו אם נתערב להם כל התוצרת קודם שהפרישו מהם תרומות ומעשרות ואינם מצליחים לזהות אלו ענבים הם תוצרת הארץ, ואלו ענבים הם מתוצרת חו"ל?

12. כרם שנטעו אותו בתאריך י' באב, אולם לאחר שבועיים ימים החליט בעל הכרם להעתיק את מקומו של אחד מהגפנים ולנטוע אותו במקום אחר.

- מתי יסתיימו ימי הערלה של אותו הכרם?
- מתי יסתיימו ימי הערלה של אותה גפן שחזרה וניטעה מחדש?
- במידה וירצה האדם להחמיר ולספור שוב ג' שנים לערלה מזמן הנטיעה האחרונה איזה בעיה יכולה להיווצר לו?

* * *

עמוד 2 ב

רח' אהליאב 5, ת.ד. 36016, ירושלים 9446778 | 9446778 P.O.B. 36016, Jerusalem, Israel 5 Aholiav St.,
טלפון ראשי 02-5313131 | לפניות הציבור יש לפנות לאתר הרבנות בכתובת - www.rab.gov.il
הסמכה - פקס 5000353 | בחינות רבנות ודפויות - 072-2600222